

**Roden, Locatie
Scheepstraschool
Gemeente Noordenveld (Dr.)**

Een Inventariserend
Archeologisch Veldonderzoek

Steekproefrapport 2011-03/06

*Roden, Locatie Scheepstraschool
Gemeente Noordenveld (Dr.)
Een Inventariserend Archeologisch
Veldonderzoek*

Een onderzoek in opdracht van Woonborg, via
BügelHajema Adviseurs bv

Steekproefrapport 2011-03/06
ISSN 1871-269X
auteur: drs. C. Tulp (senior archeoloog)
autorisatie: dr. J. Jelsma (senior archeoloog)

De Steekproef werkt volgens KNA 3.2.

Foto's en tekeningen zijn gemaakt door de
Steekproef bv, tenzij anders vermeld.

© De Steekproef bv, Zuidhorn, maart 2011

Niets uit deze uitgave mag worden
vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt zonder
bronvermelding.
De Steekproef bv aanvaardt geen
aansprakelijkheid voor eventuele schade
voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of
het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

De Steekproef bv
Archeologisch Onderzoeks- en Adviesbureau
Hogeweg 3, 9801 TG Zuidhorn
Vestiging Utrecht:
Laan van Chartreuse 174, 3552 EZ Utrecht

<i>telefoon</i>	050 - 5779784
<i>fax</i>	050 - 5779786
<i>internet</i>	www.desteekproef.nl
<i>e-mail</i>	info@desteekproef.nl
<i>kvk</i>	02067214

Inhoud

Samenvatting

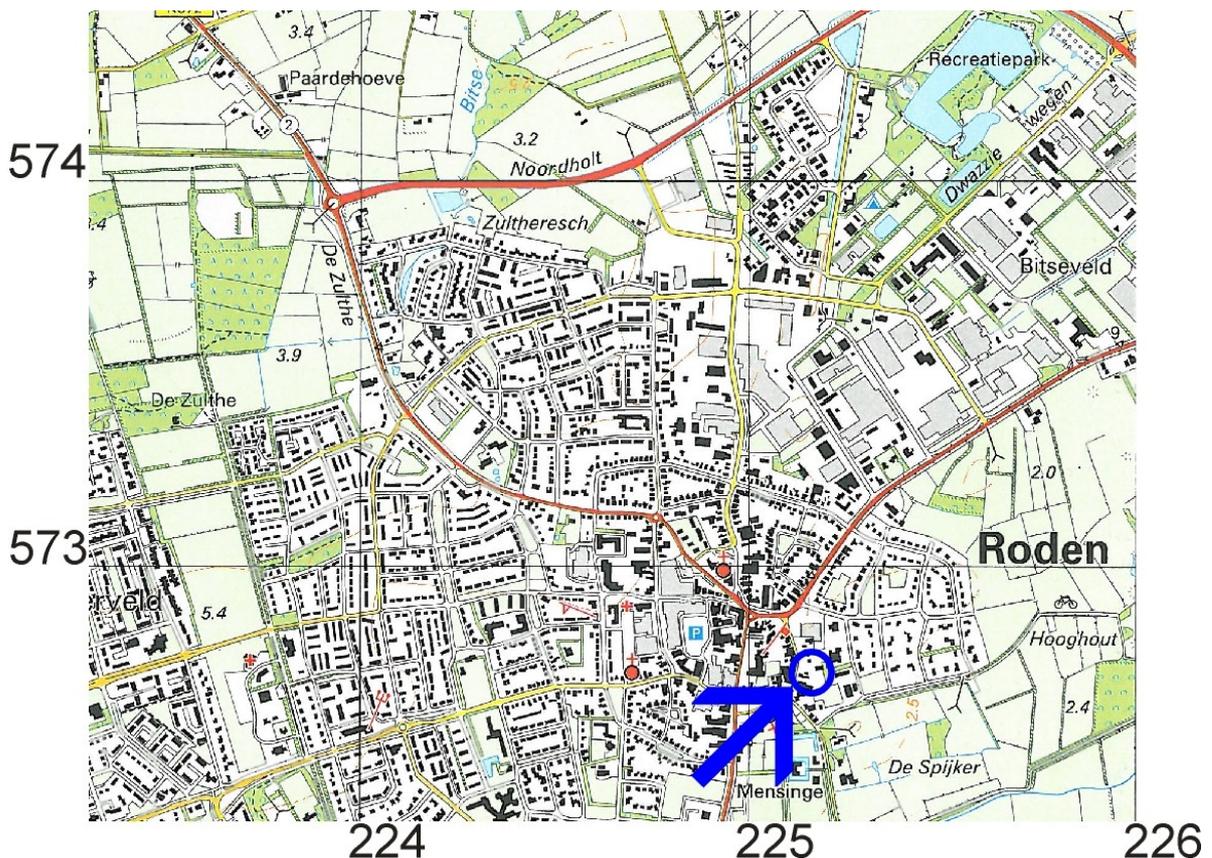
1. Inleiding.....	1
• 1.1 Aanleiding en doel (KNA 3.2 LS01).....	1
• 1.2 Locatie en administratieve gegevens (KNA 3.2 LS01, LS02).....	2
2. Bureauonderzoek (KNA 3.2 LS06).....	3
• 2.1 Bronnen.....	3
• 2.2 Fysische geografie (KNA 3.2 LS04).....	4
• 2.3 Archeologie (KNA 3.2 LS04).....	6
• 2.4 Historische geografie (KNA 3.2 LS03).....	7
• 2.5 Archeologisch verwachtingsmodel (KNA 3.2 LS05).....	8
3. Veldonderzoek (KNA3.2 VS05).....	9
• 3.1 Plan van Aanpak veldonderzoek (KNA 3.2 VS01).....	9
• 3.2 Resultaten veldwerk (KNA 3.2 VS02, VS03).....	10
4. Conclusies en advies (KNA 3.2 VS07).....	11

Appendix I:	Archeologische periodes
Appendix II:	Kaart met bekende archeologische waarden
Appendix III:	Boorbeschrijvingen volgens Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode

Samenvatting

Op 10 maart 2011 heeft op de locatie Scheepstraschool te Roden, gemeente Noordenveld, provincie Drenthe, een inventariserend archeologisch veldonderzoek plaatsgevonden (zie Figuur 1). De aanleiding voor het onderzoek is de toekomstige nieuwbouw van 24 zorgappartementen op het terrein. Doel van het onderzoek is vast te stellen of er in het plangebied archeologische waarden aanwezig zijn.

Het onderzoek bestaat uit een bureau- en een veldonderzoek. Bij het bureauonderzoek zijn bronnen geraadpleegd op het gebied van fysieke geografie, archeologie en historische geografie. Tijdens het veldonderzoek zijn zeven boringen geplaatst om archeologische indicatoren op te sporen en om de gaafheid van de bodem te bepalen.

Figuur 1: Roden, Locatie Scheepstraschool: de ligging van het plangebied is met een blauwe cirkel aangegeven. [Naar: ANWB, 2004. *Topografische Atlas Drenthe 1:25 000*. ANWB bv, Den Haag. Eén vierkant op de kaart komt overeen met één vierkante kilometer.]

Het perceel bevindt zich binnen de oude kern van het dorp Roden. Dit gebied heeft een hoge archeologische waarde. Het westelijke deel van de historische kern is gelegen op een zandrug. Rond de dorpskern zijn enkele middeleeuwse vondsten gedaan. Verder is er bewerkt vuursteen uit eerdere perioden hoger op de zandrug gevonden. Ten oosten van Roden ligt een beekdal. Het plangebied bevindt zich in de zone tussen de zandrug en het beekdal.

Tijdens het veldonderzoek is gebleken dat de bodem tot minimaal een meter onder het maaiveld is verstoord. In deze laag zijn alleen recente vondsten gedaan, geen middeleeuwse scherven of resten van funderingen. De bodem bestaat uit een beekerdgrond en bevat onder de verstoorde laag een C-horizont met een humeuze tussenlaag. Er zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen. Nader archeologisch onderzoek is dan ook niet nodig.

Figuur 2: Roden, Locatie Scheepstraschool: de gerenoveerde Scheepstraschool is op de linkerfoto afgebeeld. Het terrein waar de ingrepen gaan plaatsvinden ligt hier ten oosten en noordoosten van. De rechterfoto laat het perceel van Schoolstraat nummer 7 zien. Beide foto's zijn gemaakt vanaf de Schoolstraat richting het oosten.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doel (KNA 3.2 LS01)

In opdracht van Woonborg, via BügelHajema Adviseurs bv, vertegenwoordigd door respectievelijk de heer J.A. van Goor en mevrouw M. Plantenga, is een terrein aan de Schoolstraat te Roden onderzocht op het voorkomen van archeologische waarden (zie Figuur 1). Het plangebied Scheepstraschool bevat de recentelijk gerenoveerde Scheepstraschool (monumentnummer 478209) en het omliggende terrein met twee scholen en de bijbehorende fietsenstallingen en schuren. Tevens omvat het terrein het perceel van Schoolstraat nummer 7 met een huis, kleine schuur en tuin. De met de nieuwbouw gepaard gaande graafwerkzaamheden zullen eventueel aanwezige archeologische grondsporen verstoren. De diepte van de bodemingrepen was ten tijde van het onderzoek nog niet bekend.

Het onderzoek bestaat uit een bureauonderzoek en een inventariserend veldonderzoek middels grondboringen. Het doel van het bureauonderzoek is het opstellen van een archeologisch verwachtingsmodel van het gebied aan de hand van beschikbare fysisch-geografische, archeologische en historisch-geografische informatie. Tijdens het veldonderzoek is dit verwachtingsmodel getoetst. Het doel van het veldonderzoek is het vaststellen van de aanwezigheid van archeologische waarden in het plangebied. Hierbij wordt gekeken naar de bodemopbouw, de mate waarin deze intact is en naar het voorkomen van archeologische indicatoren, zoals aardewerk, metalen voorwerpen, bouw materiaal, bewerkt en verbrand bot, houtskool, etc.

Figuur 3: Roden, Locatie Scheepstraschool: de begrenzing van het plangebied is met een rode lijn aangegeven. De figuur laat de toekomstige situatie zien. De Scheepstraschool linksonder is gerenoveerd en hier zullen alleen inbouwwerkzaamheden worden uitgevoerd. [Naar: Ontwikkelingsstudie Hendrikus Scheepstraschool te Roden 24-01-2011 door Architectenbureau bna Haykens Jansma Kremer bv.]

1.2 Locatie en administratieve gegevens (KNA 3.2 LS01, LS02)

Het plangebied bevindt zich aan de oostzijde van de historische kern van Roden, aan de oostzijde van de Schoolstraat. De Scheepstraschool (huisnummer 1) in het zuidwesten van het plangebied is recentelijk gerenoveerd (zie Figuren 2 en 3). Het terrein waar de bodemingrepen gaan plaatsvinden ligt ten oosten en noordoosten van dit pand en omvat huisnummers 5 en 7. Het onderzoeksgebied beslaat circa 0,5 hectare. Ten tijde van het onderzoek waren de beide schoolpanden op het terrein en het huis aan de Schoolstraat in gebruik. Verder waren op het terrein nog enkele schuren en een fietsenstalling aanwezig.

Voor een overzicht van de administratieve gegevens wordt verwezen naar Tabel 1.

Tabel 1: Roden, Locatie Scheepstraschool:: administratieve gegevens van het onderzoek.

Soort Onderzoek	Inventariserend Archeologisch Veldonderzoek (IVO) - verkennende fase	
Provincie	Drenthe	
Gemeente	Noordenveld	
Plaats	Roden	
Locatie / Projectnaam	Locatie Scheepstraschool	
Kaartblad	12A	
Coördinaten hoekpunten gehele plangebied	NO – 225,200/572,765 ZW – 225,115/572,675	ZO – 225,215/572,685 NW – 225,135/572,760
Status terrein (AMK-nr); ARCHIS-nr	ARCHIS-CMA nummer 14414	
Bevoegde overheid	Gemeente Noordenveld	
Opdrachtgever	Woonborg, via BügelHajema Adviseurs bv	
ARCHIS CIS-code	45651	
ISSNnr.	1871-269X	
Steekproef projectcode	2011-03/06	
Oppervlakte	0,5 hectare	
NAP hoogte maaiveld	circa 2,9 meter boven het NAP	
Maximale diepte onderzoek	210 cm	
Uitvoering veldwerk	10 maart 2011	
Beheer en plaats documentatie	De Steekproef bv / Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed / Noordelijk Archeologisch Depot te Nuis / E-depot / DINO-loket (boorgegevens)	

2. Bureauonderzoek (KNA 3.2 LS06)

2.1 Bronnen

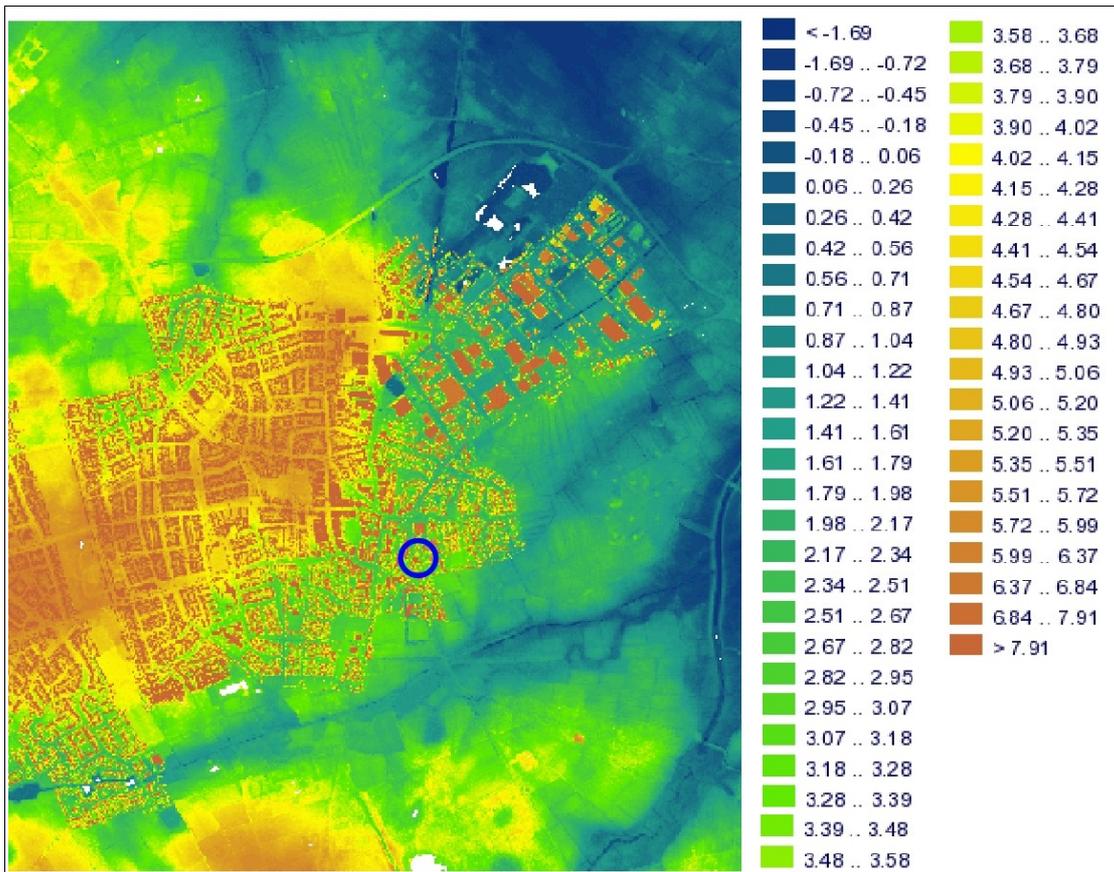
Tijdens het bureauonderzoek is de bestaande relevante kennis van het plangebied verzameld. Daartoe zijn de in Tabel 2 weergegeven bronnen geraadpleegd. Aan de hand van het bureauonderzoek is een archeologisch verwachtingsmodel opgesteld.

Tabel 2: Roden, Locatie Scheepstraschool:: gebruikte bronnen en kaarten.

<p>Actueel Hoogtebestand Nederland (www.ahn.nl)</p> <p>ANWB, 2004. <i>Topografische Atlas Drenthe 1:25000</i>. ANWB bv, Den Haag, k.1.</p> <p>Bos, J., F.J. Hulst & P. Brood (eds), 1989. <i>Huizen van Stand. Geschiedenis van de Drentse havezaten en andere herenhuizen en hun bewoners</i>. Rijksarchief in Drenthe, Assen, pp. 406-523.</p> <p>Centraal Archeologisch Archief (CAA) en Centraal Monumenten Archief (CMA) van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) [ARCHIS].</p> <p>Essen Provincie Drenthe [ARCHIS].</p> <p>Geomorfologische Kaart. Alterra [ARCHIS].</p> <p>Google Earth</p> <p>Groot, A. de 2009. <i>Herbestemmingsverkenning H. Scheepstraschool te Roden</i>. Drents Plateau, Assen.</p> <p>Indicatieve Kaart Archeologisch Waarden (IKAW).</p> <p>Kwaliteitsnorm voor de Nederlandse Archeologie (KNA) versie 3.2. College voor de Archeologische Kwaliteit (www.sikb.nl).</p> <p>Mulder, F.J. de, e.a. (eds.). 2003. <i>De Ondergrond van Nederland</i>. Wolters-Noordhoff Groningen/Houten.</p> <p>Nijland, G., R.J. de Lange en J.C. Smittenberg 1982. <i>Milieuartering Drenthe 1974-1978. III Fysische Geografie. Bijlage II: Fysisch Geografische Kaart van Drenthe schaal 1:50000</i>. Rapport Provinciale Planologische Dienst van Drenthe, Assen, blad 1.</p> <p>Numismatisch Informatiesysteem [NUMIS]</p> <p><i>Richtlijnen voor Archeologisch Bureau- en Veldonderzoek in de Provincie Drenthe</i> (1.0, 21 maart 2006).</p> <p>Rijks Geologische Dienst, 1990. <i>Geologische Kaart van Nederland. 12 Assen West</i>. Haarlem.</p> <p>Stichting voor Bodemartering, 1991. <i>Bodemkaart van Nederland 1:50000. Blad 12 West Assen</i>. StiBoKa, Wageningen.</p> <p>12 Provinciën. 2005. <i>Luchtfoto Atlas Drenthe 1:14 000</i>. Uitgeverij 12 Provinciën, Landsmeer, p.7.</p> <p>12 Provinciën 2006/2007. <i>Atlas van Topografische Kaarten. Nederland 1955-1965</i>. Uitgeverij 12 Provinciën, Landsmeer, k.42.</p> <p>12 Provinciën 2008. <i>Topografische en Militaire Kaart van het Koninkrijk der Nederlanden (TMK) 1864</i>. Uitgeverij 12 Provinciën, Landsmeer, k.33.</p> <p>Uitgeverij Nieuwland, 2006. <i>Grote Historische Topografische Atlas ±1898-1928. Drenthe 1 : 25 000</i>. Uitgeverij Nieuwland, Tilburg, k.114.</p> <p>Versfelt, H.J. 2004. <i>Kaarten van Drenthe 1500 - 1900</i>. Heveskes Uitgevers, Groningen.</p> <p>Versfelt, H.J. & M. Schroor, 2001. <i>De Franse Kaarten van Drenthe en de Noordelijke Kust. 1811-1813</i>. Heveskes Uitgevers, Groningen/Veendam, k.3.</p> <p>Versfelt, H.J. & M. Schroor, 2005. <i>De Atlas van Huguenin: Militair-topografische Kaarten van Noord-Nederland 1819-1829</i>. Heveskes Uitgevers, Groningen/Veendam, k.23.</p> <p>Wolters-Noordhoff Atlasproducties, 1990. <i>Grote Historische Atlas van Nederland deel 2: Noord-Nederland 1851-1855, schaal 1:50 000</i>. Wolters-Noordhoff, Groningen, k.54.</p> <p>www.watwaswaar.nl</p>

2.2 Fysische geografie (KNA 3.2 LS04)

Op het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN) is te zien dat een groot deel van het dorp Roden op een zandrug ligt (Figuur 4). Ten noordoosten en oosten hiervan is een lager gelegen beekdal zichtbaar: het Lieverse Diep dat ter hoogte van Roden overgaat in het Oude Diep. Het plangebied ligt tussen de zandrug en het beekdal.

Figuur 4: Roden, Locatie Scheepstraschool: AHN-kaart met in donkerblauw de ligging van het plangebied aangegeven. Gebieden met een blauwe kleur liggen laag ten opzichte van het de oranje kleuren.

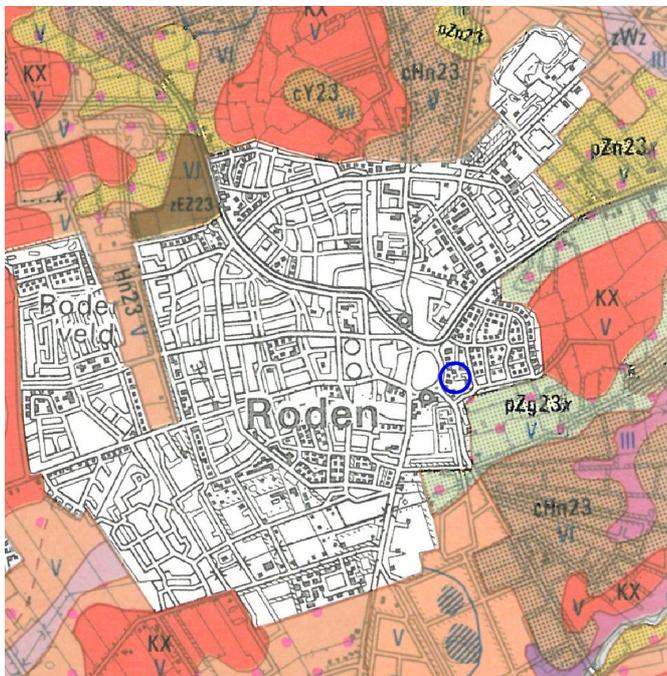
Volgens de geologische kaart bevindt het plangebied zich op de overgang van lacustroglaciale afzettingen (zware fijngelaagde klei) en ten westen van de Schoolstraat fluvioperiglaciale afzettingen (grove zanden). Vanwege de ligging van het plangebied binnen de bebouwde kom is het terrein op de bodemkundige kaarten niet gekarteerd.

Volgens de geomorfologische kaart van Nederland ligt ten oosten en zuidoosten van Roden een beekdalbodem met veen en een dalvormige laagte zonder veen (classificatie geomorfologische kaart respectievelijk 2R4 en 2R2). Roden ligt grotendeels op een zwak golvende grondmorenewelving

(codering 3L2). Deze welving bestaat uit in de voorlaatste ijstijd aangevoerde grindhoudende leem (grondmorene). Hier bovenop is dekzand afgezet. De overgang tussen de leem en het dekzand wordt aangegeven door een laag keizand (geërodeerde keileem).

Op de fysisch-geografische kaart is het beekstelsel duidelijk weergegeven ten oosten en zuidoosten van Roden (classificatie fysisch-geografische kaart FO11: een laagte met meer dan 40 centimeter veen en microreliëf; 'F' staat voor fluviatiel; beek- en veenafzettingen onder invloed van stromend water). Ter hoogte van Roden komen zowel premorenale afzettingen zonder bovenliggende grondmorene, landijsafzettingen of grondmorene (glaciaal) en de latere dekzandafzettingen (niveo-eolisch).

In en rond Roden komt zeer ondiepe keileem en potklei voor (classificatie bodemkaart KX; zie Figuur 5). Verder bestaat de bodem vooral uit podzolgronden (classificaties Hn21 en Hn23). Aan de zuidoostzijde van het dorp, dichtbij het plangebied, bestaat de bodem uit een beekerdgrond in lemig fijn zand met keileem of potklei dat tussen 40 en 120 centimeter diepte begint en tenminste 20 centimeter dik is (classificatie pZg23x; grondwatertrap V: gemiddeld hoogste grondwaterstand minder dan 40 centimeter en gemiddeld laagste grondwaterstand meer dan 120 centimeter onder het maaiveld). Beekerdgronden bestaan meestal uit een zeer humeuze bovengrond, gevolgd door sterk lemig, fijn fluvioperiglaciaal zand. In de ondergrond kunnen dunne verslagen veenlaagjes voorkomen.

Figuur 5: Roden, Locatie Scheepstraschool: detail van de bodemkaart. Het plangebied is met een blauwe cirkel aangegeven.

2.3 Archeologie (KNA 3.2 LS04)

Het plangebied ligt volgens het Centraal Monumenten Archief (CMA) van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE, voormalig RACM/ROB) binnen een terrein van hoge archeologische waarde, namelijk de oude dorpskern van Roden. Roden is een esdorp en onder de huidige bebouwing kunnen zich oudere resten van bewoning bevinden [ARCHIS-nummer 14414] (zie Appendix II en Tabel 3). Binnen de oude dorpskern zijn geen vondsten gemeld aan het Centraal Archeologisch Archief (CAA).

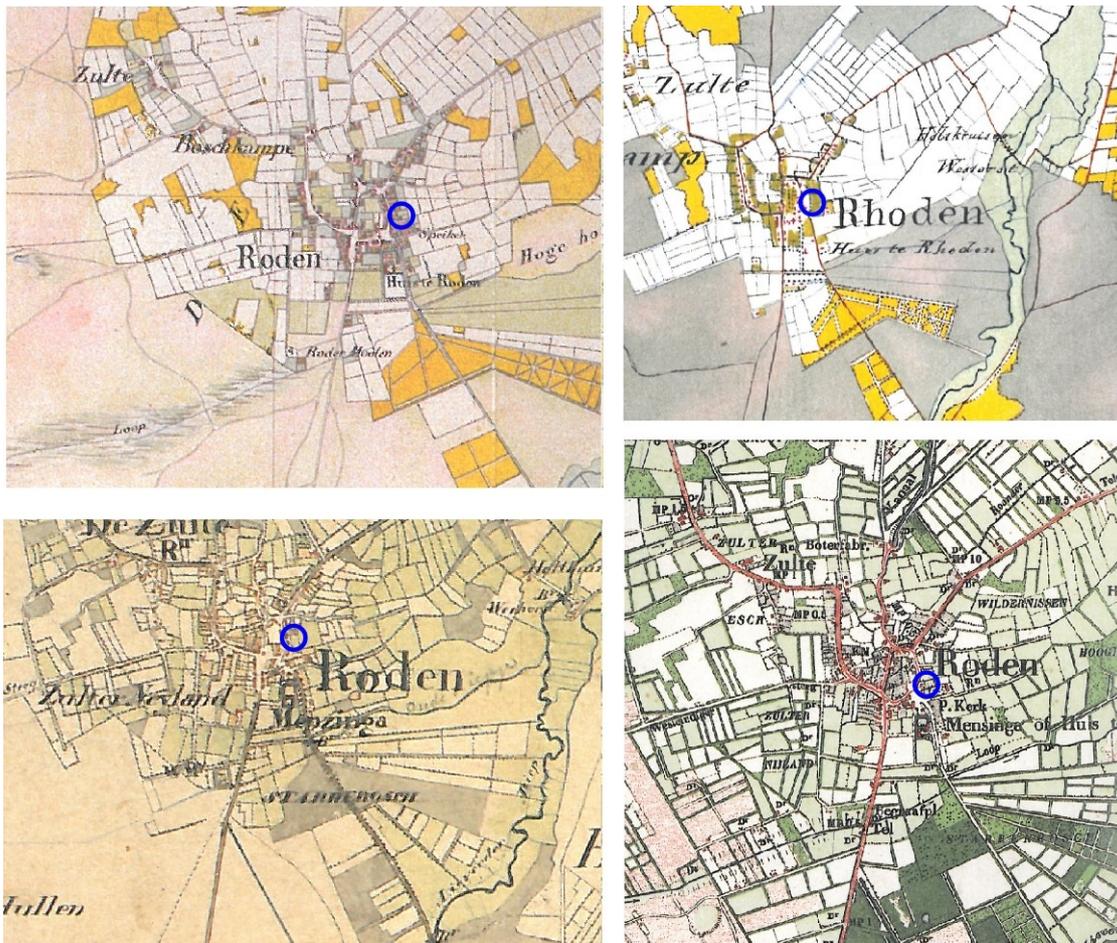
Tabel 3: Roden, Locatie Scheepstraschool: overzicht van de ARCHIS-meldingen (voor de dateringen en ligging van de waarnemingen en monumenten wordt verwezen naar Appendix I en II).

ARCHIS-nrs	RD-coördinaten	Omschrijving	Datering
CMA			
14414/12A-040	224,986/572,695	historische kern van het esdorp Roden	onbekend
CAA			
214028/12AN-37	223,940/572,760	onbekend aantal scherven aardewerk	middeleeuwen
214058/12AN-42	225,150/572,450	1 kruik van steengoed	late middeleeuwen B
238560/12AN-32	224,920/573,320	kleine pot van merovingisch aardewerk, omsloten door steenpakking, op terrein 1 verbrand botfragment (mogelijk urn met crematierest)	vroege middeleeuwen B-C
238561/12AN-4	225,300/572,940	kuil met scherven aardewerk en waterput met bekisting onderin en scherven aardewerk	romeinse tijd – vroege middeleeuwen
405521/12AN-77	224,550/572,925	vuursteen: 1 afslag, 1 kling, 1 fragment verbrand vuursteen	mesolithicum-ijzertijd
420048/12AN-80	224,650/572,400	1 fragment vuursteen; 1 scherf aardewerk, mogelijk van een Baardmankruik	onbekend nieuwe tijd

In de omgeving van de dorpskern zijn wel enkele archeologische vondsten gemeld. De meeste vondsten betreffen meldingen van particulieren tijdens graafwerkzaamheden. Bij de voormalige havezate Mensinge uit de veertiende eeuw of eerder is een kruik van steengoed gevonden uit de late middeleeuwen [ARCHIS-nummer 214058] (Bos, Hulst & Brood 1989: 406-423). Ten noordoosten van de Schoolstraat zijn scherven aardewerk uit de romeinse tijd en de vroege middeleeuwen in een kuil en waterput aangetroffen [ARCHIS-nummer 238561]. Ten noorden van de oude dorpskern is inheems merovingisch aardewerk gevonden. Het betreft een complete kleine pot die mogelijk als urn is gebruikt. Er is rond de pot namelijk een steenpakking waargenomen en eveneens is er een fragment verbrand bot in de nabijheid aangetroffen [ARCHIS-nummer 238560]. Ten westen en zuidwesten van de kern van Roden is bij archeologisch onderzoek door De Steekproef in 2004 en 2006 bewerkt vuursteen gevonden uit de steentijd of metaaltijd [ARCHIS

-nummers 405521 en 420048; Onderzoeksmeldingen 6106 en 15944]. Bij de laatst genoemde melding hoort ook een scherf aardewerk uit de nieuwe tijd. Verder naar het westen toe is nog melding gedaan van middeleeuws aardewerk [ARCHIS-nummer 214028].

Voor meer details over de meldingen en de ligging ervan, wordt verwezen naar Tabel 3 en Appendix II.

Figuur 6: Roden, Locatie Scheepstraschool: uitsnedes van historische kaarten. Boven links een detail uit een atlas met kaarten uit 1811- 1813; rechtsboven een detail uit de Huguenin-atlas met kaarten uit 1819 -1829; linksonder een uitsnede uit de atlas van 1851-1855 en rechtsonder uit 1898 -1928. Het plangebied is blauw omlijnd.

2.4 Historische geografie (KNA 3.2 LS03)

Het plangebied ligt in het oostelijke deel van de historische kern van Roden. Tot in het begin van de twintigste eeuw was dit de rand van de bebouwde kern (zie Figuur 6). De esgronden van Roden liggen ten westen en noorden van de dorpskern.

Het terrein is in ieder geval vanaf het begin van de negentiende eeuw langs de huidige Schoolstraat bebouwd geweest. Ongeveer tweehonderd meter ten zuiden van het onderzoeksgebied ligt de voormalige havezate Mensinge, ook wel Huis te Roden genoemd.

2.5 Archeologisch verwachtingsmodel (KNA 3.2 LS05)

Wegens de ligging binnen de bebouwde kom staat het plangebied ook op de Indicatieve Kaart voor Archeologische Waarden (IKAW) als niet gekarteerd opgetekend. Vlakbij en direct ten oosten van Roden is er een middelhoge trefkans voor archeologische waarden genoteerd (zie Appendix II).

Het plangebied ligt binnen de historische kern van Roden. Rondom de dorpskern zijn meldingen gedaan van archeologische vondsten uit de middeleeuwen en nieuwe tijd. Vondsten uit eerdere perioden zijn op de zandrug gevonden, meer dan een halve kilometer ten westen van de Schoolstraat, en bestaan uit bewerkt vuursteen uit de steentijd of metaaltijd. Dit hoger gelegen deel van Roden is mogelijk al vanaf de steentijd bewoond geweest. Archeologische indicatoren voor bewoning in deze vroege periode kunnen bestaan uit houtskool, resten van metaalbewerking of andere ambachten, scherven aardewerk, artefacten van aardewerk, bot, steen of metaal. Eveneens kunnen grondsporen aanwezig zijn, zoals paalgaten, greppels, waterkuilen, vuurhaarden of hutkommen. Gezien de lagere ligging van het plangebied ten opzichte van de zandrug, is de kans op prehistorische bewoningssporen hier echter niet groot.

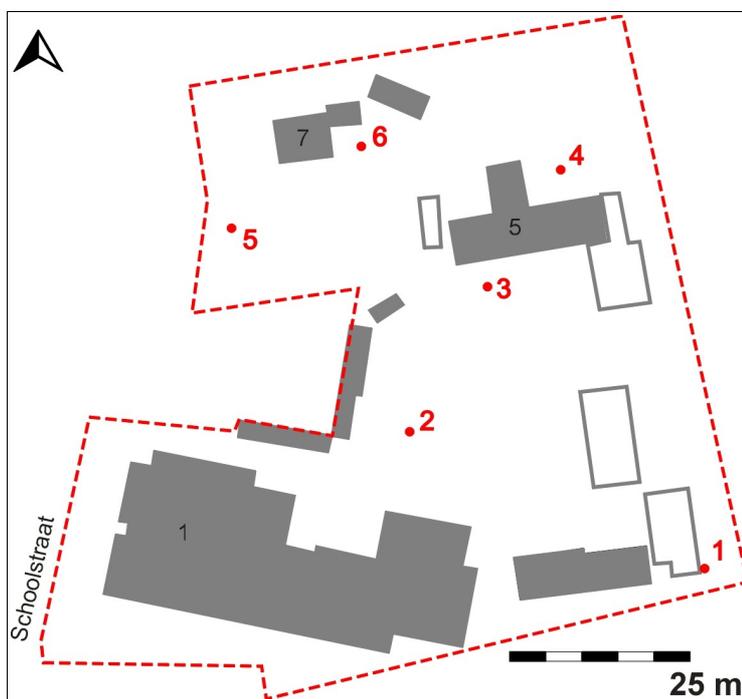
Gezien de ligging binnen de historische kern worden wel indicatoren en eventueel cultuurlagen (fosfaatlagen of afvallagen bijvoorbeeld) uit de nieuwe tijd en mogelijk late middeleeuwen verwacht. Deze archeologische vondsten zullen zich voornamelijk direct in of onder de bouwvoor bevinden.

Voorafgaand aan het veldwerk is er een KLIC-melding gedaan (nr. 11G073376). De hoofdleidingen lopen langs de Schoolstraat en de huisaansluitingen lopen van de Schoolstraat naar de gebouwen en liggen ter hoogte van huisnummer 5 dus dwars over bijna het hele terrein. Het ingraven van de leidingen zal verstoring in de bodem hebben veroorzaakt. Overige verstoringen worden verwacht door de bouw van de verschillende schuren en gebouwen en de sloop van enkele opstallen op het terrein.

3. Veldonderzoek (KNA3.2 VS05)

3.1 Plan van Aanpak veldonderzoek (KNA 3.2 VS01)

Het veldwerk is uitgevoerd op 10 maart 2011. Voor het inventariserende booronderzoek (verkennde fase) is gebruik gemaakt van een edelmanboor met een diameter van twaalf centimeter. Hiermee is bepaald in welke mate de bodem intact is en wat de kans is op archeologische lagen en/of grondsporen. Het plangebied beslaat circa 0,5 hectare en is deels bebouwd. Er zijn zes grondboringen geplaatst (een boordichtheid van twaalf boringen per hectare).

Figuur 7: Roden, Locatie Scheepstraschool: situatietekening met de boorlocaties. Het plangebied ligt binnen de rode onderbroken lijn. De genummerde cirkels geven de boorlocaties weer. De bestaande bebouwing is in grijs weergegeven en reeds gesloopte gebouwen met een grijze lijn. De RD-coördinaten van het onderzochte terrein zijn: NO – 225,200/572,765; ZO – 225,215/572,685; ZW – 225,115/572,675; NW – 225,135/572,760.

De opgeboorde grond is bekeken op de aanwezigheid van archeologische indicatoren. Daarnaast zijn de diepte, lithologie en kleur (m.b.v. Munsell) bepaald, alsmede alle overige bijzonderheden en archeologische indicatoren zoals houtskool, baksteen en aardewerk. De diepte van de boringen varieert van 160 tot en met 210 centimeter onder het maaiveld. De boringen zijn verspreid over het terrein geplaatst, hierbij werd rekening gehouden met de aanwezigheid van bebouwing, bomen en leidingen (zie Figuur 7). Van alle

boringen zijn de RD-coördinaten bepaald met behulp van GPS.

De hoogten van de boorlocaties zijn bepaald met behulp van het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN). Voor de RD-coördinaten van de afzonderlijke boorpunten wordt verwezen naar de boorstaten en boorbeschrijvingen in Appendix III. Tijdens het veldonderzoek is het verwachtingsmodel zoals geformuleerd in paragraaf 2.5 getoetst.

3.2 Resultaten veldwerk (KNA 3.2 VS02, VS03)

In het circa 5000 m² grote plangebied zijn zes grondboringen uitgevoerd. Per boorlocatie is de bodem beschreven en de opgeboorde grond is door middel van een zeef onderzocht op het voorkomen van archeologische indicatoren als houtskool, verbrand of bewerkt vuursteen en scherven aardewerk. (hierbij wordt verwezen naar Appendix III voor de boorstaten en afzonderlijke boorbeschrijvingen).

Bodem

De bodem binnen het plangebied is tot circa een meter diep verstoord. Alleen in boringen 2 en 5 zijn in deze laag vondsten gedaan. In boring 2 is op ongeveer 90 centimeter onder het maaiveld recent baksteen aangetroffen. Het betreft hier losse fragmenten en geen fundering. In de andere boring zijn behalve recente baksteenfragmenten ook één scherf flessenglas, één scherf wit aardewerk afkomstig van een recent bord en één scherf roodbakkend aardewerk dat aan beide kanten geglazuurd is waargenomen. Deze laag is duidelijk een recentelijk verstoorde laag. Deze recente vondsten zijn in het veld weggeselecteerd. Hieronder is over het algemeen witgeel zand aangetroffen, de C-horizont (een laag waarin geen bodemvorming heeft plaatsgevonden). Deze laag bevatte in boringen 1, 3, 4 en 5 een licht bruingrijze, humeuze zandlaag, die alleen in de eerste boring lemig is. In boring 2 werd deze humeuze laag ook aangetroffen, maar deze laag bevat ter hoogte van deze boring plantenresten.

Archeologie

Het opgeboorde zand is gezeefd op een 4 mm zeef. Er zijn alleen recente vondsten gedaan, maar niets wat archeologisch interessant is. Aan het oppervlak zijn eveneens geen archeologische vondsten gedaan.

4. Conclusies en advies (KNA 3.2 VS07)

Het plangebied is circa 0,5 hectare groot. Op deze locatie zijn zes boringen uitgevoerd, waardoor een boordichtheid van twaalf boringen per hectare is verkregen.

Het plangebied Locatie Scheepstraschool bevindt zich aan de westelijke rand van de historische kern van Roden. Er zijn in het verleden geen vondsten gemeld en uit de dorpskern zelf zijn ook geen archeologische vondsten bekend. Rondom is voornamelijk materiaal uit de middeleeuwen aangetroffen, maar ten westen van de dorpskern is op de hoger gelegen zandrug bewerkt vuursteen gevonden uit de prehistorie.

Voorafgaand aan het veldwerk is een archeologisch verwachtingsmodel opgesteld. De resultaten van het veldwerk voldoen hier grotendeels aan. De eerste meter van de bodem is verstoord. Er zijn in twee boringen in deze laag recente baksteenfragmenten aangetroffen, maar deze vormen geen fundering en zijn niet archeologisch interessant. De bodem bestaat uit een bekeergrond en bevat onder de verstoorde laag een C-horizont met daarin een humeuze laag. Er zijn geen archeologische vondsten zoals scherven aardewerk of houtskool aangetroffen en eveneens zijn er geen cultuurlagen of funderingen van (laat)middeleeuwse huizen of gebouwen waargenomen. Archeologische vondsten worden hier in de bovenlaag verwacht en deze bovenlaag is recent verstoord.

Advies

Gezien de bovenstaande resultaten achten wij de kans op onverstoorde archeologische grondsporen in plangebied Locatie Scheepstraschool klein. Zowel in het verleden als tijdens het booronderzoek zijn binnen het terrein geen archeologische vondsten gedaan en de bodem is tot minimaal een meter diep verstoord. Nader archeologisch onderzoek is niet wetenschappelijk te verdedigen. Ons inziens is archeologisch vervolgonderzoek voor deze locatie dan ook niet nodig.

Wij wijzen erop dat indien er bij de uitvoering van werkzaamheden onverhoopt toch archeologische grondsporen worden aangetroffen en/of vondsten worden gedaan, deze conform de Monumentenwet 1988 artikel 53 & 54 direct dienen te worden gemeld bij zowel de gemeente Noordenveld en de provinciaal archeoloog, dr. W.A.B. van der Sanden, Drents Plateau, Stationsstraat 11, 9401 KV Assen, 0592-305932 / 06-22662601, w.sanden@drentsplateau.nl.

Appendix I

Roden, Locatie Scheepstraschool Archeologische periodes

paleolithicum:		ijzertijd:	
paleolithicum vroeg:	tot 300.000 BP	ijzertijd vroeg:	800 - 500 vC
paleolithicum midden:	300.000 - 35.000 BP	ijzertijd midden:	500 - 250 vC
paleolithicum laat:	35.000 BP - 8.800 vC	ijzertijd laat:	250 - 12 vC
paleolithicum laat A:	35.000 - 18.000 BP		
paleolithicum laat B:	18.000 BP - 8.800 vC	romeinse tijd:	
mesolithicum:		romeinse tijd vroeg:	12 vC - 70 nC
mesolithicum vroeg:	8.800 - 7.100 vC	romeinse tijd vroeg A:	12 vC - 25 nC
mesolithicum midden:	7.100 - 6.450 vC	romeinse tijd vroeg B:	25 - 70 nC
mesolithicum laat:	6.450 - 4.900 vC	romeinse tijd midden:	70 - 270 nC
neolithicum:		romeinse tijd midden A:	70 - 150 nC
neolithicum vroeg:	5.300 - 4.200 vC	romeinse tijd midden B:	150 - 270 nC
neolithicum vroeg A:	5.300 - 4.900 vC	romeinse tijd laat:	270 - 450 nC
neolithicum vroeg B:	4.900 - 4.200 vC	romeinse tijd laat A:	270 - 350 nC
neolithicum midden:	4.200 - 2.850 vC	romeinse tijd laat B:	350 - 450 nC
neolithicum midden A:	4.200 - 3.400 vC		
neolithicum midden B:	3.400 - 2.850 vC	middeleeuwen:	
neolithicum laat:	2.850 - 2.000 vC	middeleeuwen vroeg:	450 - 1.050 nC
neolithicum laat A:	2.850 - 2.450 vC	middeleeuwen vroeg A:	450 - 525 nC
neolithicum laat B:	2.450 - 2.000 vC	middeleeuwen vroeg B:	525 - 725 nC
bronstijd:		middeleeuwen vroeg C:	725 - 900 nC
bronstijd vroeg:	2.000 - 1.800 vC	middeleeuwen vroeg D:	900 - 1.050 nC
bronstijd midden:	1.800 - 1.100 vC	middeleeuwen laat:	1.050 - 1.500 nC
bronstijd midden A:	1.800 - 1.500 vC	middeleeuwen laat A:	1.050 - 1.250 nC
bronstijd midden B:	1.500 - 1.100 vC	middeleeuwen laat B:	1.250 - 1.500 nC
bronstijd laat:	1.100 - 800 vC	nieuwe tijd:	
		nieuwe tijd A:	1.500 - 1.650 nC
		nieuwe tijd B:	1.650 - 1.850 nC
		nieuwe tijd C:	1.850 – heden